
Zimna Woda, st. 3, gm. Zgierz, woj. łódzkie, AZP: 63–50

Informator Archeologiczny : badania 34, 101-103

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

<p>WYRAZÓW, st. 1, gm. Blachownia, woj. śląskie, AZP 87-47/2</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury łużyckiej <p>Sondażowe badania wykopaliskowe na przebiegu autostrady A-1, przeprowadzone od 27 do 30 września pod kierunkiem mgr Magdaleny Wieczerek-Szmal (Muzeum Śląskie w Katowicach). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Przebadano powierzchnię 0,50 ara.</p> <p>Stanowisko rozlokowane na rozległym cyplu rzeki Stradomki. W sieci 8 sondaży odkryto 6 obiektów, z materiałami w ich stropach – ceramika kultury łużyckiej i krzemienne odłupki. W dwóch sondażach uchwycono reliktowo zachowaną warstwę kulturową. Obiektów nie eksplorowano. Stanowisko wytypowane do ratowniczych badań wyprzedzających inwestycję.</p> <p>Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, Katowice 2002, s. 435-463.</p>
<p>ZAKRZÓW, st. 40, gm. Gogolin, woj. opolskie, AZP 93-38/43</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osada kultury łużyckiej (epoka brązu/okres halsztacki) • osada z okresu wczesnego średniowiecza <p>Badania wykopaliskowe prowadził dr Jarosław Bronowicki (Zakład Badań Ratowniczych, Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Oddział we Wrocławiu).</p> <p>Stanowisko zagrożone budową autostrady A-4. W roku 2000 przebadano kilka arów, odkrywając 4 obiekty; 3 były związane z osadnictwem kultury łużyckiej, w tym 2 niewielkie pracownie krzemieniarskie wyspecjalizowane w produkcji grosików sercowatych. Jeden obiekt był związany z osadnictwem wczesnośredniowiecznym. Znaleziono kilkadziesiąt fragmentów ceramiki naczyńowej oraz kilkadziesiąt zabytków krzemiennych.</p> <p>Badania finansowane przez inwestora.</p> <p>Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, Katowice 2002, s. 466-469.</p>
<p>Zakrzów, st. 41, gm. Gogolin, woj. opolskie, AZP 93-38/44</p>	<p>patrz: wczesna epoka żelaza</p>
<p>ZBROJEWSKO, st. 3, gm. Lipie, woj. śląskie, AZP 83-5/59</p>	<ul style="list-style-type: none"> • cmentarzysko birytualne kultury łużyckiej (epoka brązu – wczesna epoka żelaza) <p>Wykopaliskowe badania archeologiczne, przeprowadzone od 3 do 26 lipca pod kierunkiem prof. Dr. hab. Marka Gedla (Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego). Finansowane przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Przebadano powierzchnię 5,25 ara.</p> <p>Badania prowadzono w kierunku północnym od centrum nekropoli w celu uchwycenia jej granicy. Odkryto 62 obiekty (nr 1388-1449), w tym 30 grobów szkieletowych, 6 ciałopalnych jamowych, 8 ciałopalnych jamowych z obstawami kamiennymi, 10 popielnicowych; 5 obiektów to zniszczone podczas rabunkowych poszukiwań groby, 2 to jamy o bliżej nieokreślonej funkcji.</p> <p>Materiały archeologiczne i antropologiczne do czasu pełnego opracowania są dostępne w Instytucie Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, następnie zostaną przekazane do Muzeum Częstochowskiego.</p> <p>Wyniki badań zostały opublikowane w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych”, Katowice 2002, s. 188-211.</p> <p>Badania będą kontynuowane.</p>
<p>ZIMNA WODA, st. 3, gm. Zgierz, woj. łódzkie, AZP: 63–50</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ślady osadnictwa neolitycznego • ślady osadnictwa kultury trzcinieckiej • osada kultury łużyckiej (IV – V okres epoki brązu) • ślady osadnictwa kultury przeworskiej (późny okres wpływów rzymskich) • ślady osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza

- ślady osadnictwa okresu nowożytnego (XVIII – XIX w.)

Badania prowadzone od 27 maja do 7 sierpnia przez mgr Beatę Jurkiewicz (Instytut Antropologii i Archeologii Wyższej Szkoły Humanistycznej im. A. Gieyszтора). Finansowane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (poprzednio: Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad). Pierwszy sezon badań. Całkowita powierzchnia odsłonięta podczas badań wykopaliskowych wyniosła 93 ary.

Stanowisko położone na glebie piaszczystej, około 150 m na południowy zachód od zabudowań wsi Zimna Woda nad niewielkim ciekim wodnym, będącym dopływem wpadającej do Bzury rzeczki Starówki. Stanowisko znajduje się w pasie planowanej autostrady A-2.

KULTURA PUCHARÓW LEJKOWATYCH

Podczas badań pozyskano jedynie nieliczne fragmenty naczyń ceramicznych (14 fragmentów, co stanowi 0,39% całego zbioru), które na podstawie cech techno-stylistycznych przypisano do omawianej kultury. Również fragment kamiennej siekierki oraz niektóre wyroby krzemienne wykonane techniką wiórową, a zwłaszcza narzędzia takie jak tyczak, wiórowiec i drapacze można wiązać ze śladami osadnictwa tej kultury. Wszystkie zabytki wystąpiły w warstwie pozaobiektovej.

KULTURA TRZCINIECKA

Fragmenty naczyń glinianych w liczbie 414 przypisano kulturze trzcinieckiej. Materiał ten wystąpił głównie w warstwie pozaobiektovej i jedynie 6 obiektów, koncentrujących się w środkowej części wykopu (ognisko, dół posłupowy i 4 jamy), zawierało fragmenty naczyń tej kultury.

KULTURA ŁUŻYCKA

3009 fragmentów naczyń ceramicznych na podstawie cech techno-stylistycznych zaklasyfikowano do pozostałości społeczności kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu (co stanowi 84,59% zbioru). Materiał ceramiczny wystąpił głównie w warstwie kulturowej, w której obrębie zarejestrowano 2517 fragmentów (co stanowi 83,6% zbioru). W obiektach archeologicznych odkryto 492 fragmenty (co daje 16,4% zbioru). Fragmenty naczyń ceramicznych pozyskane w trakcie badań charakteryzują się w większości dużym rozdrobnieniem i częściowym zniszczeniem powierzchni. Przetrwała jednak grupa fragmentów większych oraz 9 naczyń zachowanych w całości.

53 obiekty zawierały ceramikę kultury łużyckiej. Były to: 27 jam, 2 dołki posłupowe, 11 ognisk i palenisko. Ceramika tej kultury wystąpiła również w 18 obiektach zinterpretowanych jako relikty po wyrwanych drzewach wykrotach.

Pozostałych 196 obiektów nieruchomych jest pozbawionych materiału ceramicznego, ich przynależność do omawianego okresu ustalono na podstawie poziomu zalegania oraz zabytków ruchomych, które wystąpiły w ich bezpośredniej bliskości.

Ogniska koncentrują się wyraźnie w zachodniej części stanowiska, natomiast jamy, przemieszane częściowo z ogniskami, występują głównie w części południowej i południowo-wschodniej. We wschodniej części stanowiska jest położone jedyne na tej osadzie duże palenisko z wyraźnymi śladami długotrwałego użytkowania.

Najciekawszym znaleziskiem pochodzącym ze stanowiska w Zimnej Wodzie jest depozyt 8 czerpaków. W wypełnisku niewielkiej jamy znaleziono 8 w całości zachowanych naczyń, z których część była włożona jedno w drugie; 6 z nich było naczyniami bardzo niewielkich rozmiarów. Znaleziska tego typu często interpretowane są jako tzw. ofiary z naczyń glinianych i mogą mieć charakter kultowy.

KULTURA PRZEWORSKA

Na stanowisku w Zimnej Wodzie pozyskano 63 fragmenty naczyń kultury przeworskiej. Ułamki naczyń są rozdrobnione i zniszczone. Materiał ceramicz-

ny pojawił się głównie w warstwie pozaobiektovej i tylko jeden obiekt (jama) zawierał wyłącznie ceramikę przeworską, w pozostałych dwóch obiektach wystąpiła ona jako towarzysząca fragmentom kultury łużyckiej.

Niestety zachowane fragmenty nie mają dużych walorów datujących i ich chronologię można odnieść tylko ogólnie na późny okres wpływów rzymskich.

WCZESNE ŚREDNIOWIECZE

Z tego okresu pochodzą 4 fragmenty naczyń glinianych znalezione luzem w warstwie. Niestety brak charakterystycznych elementów pozwalających na określenie morfologii oraz fragmentów zdobionych nie pozwala na ustalenie dokładnej chronologii.

OKRES NOWOŻYTNY

Z okresu nowożytnego pochodzą 53 fragmenty naczyń z warstwy, których chronologię odnieść można do XVIII-XIX w.

Badania nie będą kontynuowane.

Żuławka Mała, st 1,
gm. Wyrzysk,
woj. wielkopolskie,
AZP 37-31/80

patrz: neolit